

1. Hakatuseks aastaarvu küsimus. +/- 1 aasta annab 1 punkti. Mis aastal:
- Fed Cup naiste tennis muutis (pisut) oma nime ja formaati eri tasanditega liigasüsteemiks
 - surid Mihhail Botvinnik, Juan-Manuel Fangio, Fred Perry, **Sergei Grinkov**, Osvald Käpp
 - jaanuaris peetud XXIX Super Bowlil võitis San Francisco 49ers oma seni viimase tiitli
 - Associated Pressi aasta parim meessportlane oli Cal Ripken Jr., Major League Baseball
 - Associated Pressi aasta parim naissportlane oli Rebecca Lobo, College basketball
 - Intercontinental Cupi (FIFA World Club Championship) võitjaks tuli AFC Ajax
 - jaanipäeva paiku võitis New Jersey Devils klubi ajaloo esimese Stanley Cup'i
 - 6. Aafrika mängud toimusid Harares ja suveuniversiaad Fukuokas
 - peeti esimesed talvised X-Mängud (Extreme Games)

2. Olümpiavõitjast ning eksmaailmarekordimehest isa (vasakul) on tulnud kolmekordseks kergejõustiku maailmameistriks välistingimustes, tema rekorditele veel alla jääv poeg (paremal) on aga tänaseks võitnud kolm MM-tiitlit sisetingimustes. Mis on nende ühised ees- ja perekonnanimed!

3. See suusapiiga on aasta-aastalt oma tulemusi parandanud: Sotši OM pronks 2014, koduse Faluni MM 3 x hõbe 2015 ning käesoleval hooajal on ta Tour de Ski ja MK arvestuses finišeerinud juba kokku kuuel korral esimesena. Paari aasta eest on ta võidurõõmu kogenud ka Otepääl suusatades. Kes ta siis on?

4. Isaquias Queiroz dos Santos on ainus Brasiilia sportlane, kes võitnud ühtedel olümpiamängudel kolm medalit. Ta tegi seda möödunud aastal Rios, kui tema saagiks langes 2 hõbedat ja pronks. Varem aga on ta kolmel ICF-i korraldatud MM-il (2013, 2014, 2015) iga kord võitnud kulla ja pronksi. Riode läks ta vastu 2016. aasta Brasiilia parima meessportlase tiitliga ning oli kodupubliku ees ainus, kes suutis noppida rohkem kui ühe medali. Mis spordialal ta medaliväärt tegusid teeb?

5. 1968. aasta tõi vormel-1 masinate väljanägemisse kaks olulist muudatust, millela tänapäevast F1-sarja ettegi ei kujuta. Üheks uuenduseks olid aerodünaamilised tiivad, kuid meid huvitab see teine, mida tutvustas maailmale esimesena legendaarne Lotus 49 legendaarse Colin Chapmaniga roolis. Mis muudatusest on jutt?

6. Küsime kükitajat. See isand oli arvestataval tasemel sportlane, kes alustas treeningutega juba 4-aastaselt Tallinnas Irina Kononova juhendamisel. Tippaastail oli tema treeneriks Ardo Rennik, omaaegne NSVL spartakiaadi pronksivõitja samal spordialal. Eesti meistriks tuli küsitav neljal korral, aastail 2003-06, ning oli üsna edukas ka rahvusvahelisel areenil: MM-il jäi tema parimaks kohaks 16. ning EM-tasemel tuli samadel aastatel välja stabiilne seeria: 13. – 12. – 11. – 12. Kui arvate, et tegu on nurgataguse ala tegijaga, siis see pole päris õige – olümpiamängudel saavutas ta 17. koha. Kes?

7. Selle 10 miljoni elanikuga riigi (28 000 km²) jalgpallikoondis on korra käinud MM-il (1974) ja paar korda regionaalsetel tiitlivõistlustel, kus löödi viimati kaasa mullu, mil peatreeneriks oli varasema Niigeri, Guinea ja Mauritania koondiste juhendamise kogemusega Patrice Neveu (piltidel). Üldjuhul koguneb nende jalkakoondise tuumik liigadest üle ilma – Sony Norde esindab nt India klubi Mumbai City, Réginal Goreux' Liege'i Standardi ning suurim väravakütt Jean-Eudes Maurice koguni Vietnami klubi Saigon FC. Koondise kodustaadion kannab riigi kunagise olümpiamedalisti (kaugushüppe hõbe 1928) auks Sylvio Catori nime. Mis riik?
8. 2017. aasta UCI World Touri jalgrattameeskondadest vaid üks on registreeritud Šveitsis ning ühe šveitslase, Reto Hollensteini, nende koosseisust ka leiab. Nimekirjas on veel tunamulluse Šveitsi tuuri võitja sloveen Simon Špilak, mulluse Türgi tuuri võitja José Isidro Gonçalves, Giro d'Italia paaril korral esikümnes lõpetanud horvaat Robert Kišerlovski, temposõiduäss Tony Martin, kunagise sprindikuninga Erik Zabeli poeg Rick jt. Meeskonna General Manager on José Azevedo, sõidetakse Canyon'i ratastel, nimisponsoriks on aga üks Saksa šampoonibränd (Alpecin), mis sisenes rattasporti paar aastat tagasi. Mis meeskond?

9. 1960. aastate keskel konstrueeris inglane Ian Proctor uue kahemehe-kiiljahi, mis võeti kahel korral olümpiaprogrammi. Edukaim purjetaja oli selles jahiklassis NSVL esindaja Valentin Mankin, kes tuli 1972. aastal olümpiavõitjaks, 1976. aastal noppis aga olümpiahõbeda. Montreali mängude järel asendati küsitav paadiklass olümpiakavas Star-klassiga, ent MM-võistlusi, kus domineerivad peamiselt eurooplased, peetakse tänini. Mis jahiklass?

10. Mis olümpiamängudest jutt?

- Esmakordselt juhtus nii, et avatseremoonial toimunud delegatsioonide sissemarsil sisenes esimesena Kreeka delegatsioon ja viimasena korraldajamaa
- vasaraheitja Pat O'Callaghan tõi esimese olümpiamedali iseseisvale Iirimaa
- rattavõistluste edukaim riik oli 3 korda võitnud Taani
- jalgpalliturniiri edukaim väravakütt oli argentiinlane Domingo Tarasconi (11 väravat)
- ühepaatide sõudmise veerandfinaalis näitas suurt südant austraallane Bobby Pearce. Kui tema sõidurajale sattus pardiema koos pisiperega, pidas ta paadi kinni ja laskis linnukestel turvaliselt lahkuda. Seejärel uuesti sõudma hakates suutis ta ometi võita nii oma veerandfinaali kui ka kogu olümpiavõistluse

11. Tal (1930-1980) oli oma täht Hollywoodi kuulsuste alleel, tema nimekaim aga on võitnud koguni Oscari, filmi eest „12 aastat orjana“. Tunnustust ning naisterahvaste tähelepanu (kokku kolm abielu!) jagus küllaga, ometi on küsitav öelnud, et tema elu üks tähthetki oli hoopis USA koondisse kuulumine maailma tähtsaimal mootorratturite mitmepäevasõidu võistlusel ISDT (*International Six Day Trials*), vaatamata sellele, et võistlus ameeriklastele lõpuks untsu läks. 1964. aastal peeti see jõuproov nimelt raudse eesriide taga Saksa DV-s ning küsitavast oskuslikust tehnikamehest sai esmakordselt kaasa teinud USA meeskonna hing ja lipukandja avatseremoonial. Kellest jutt?

12. See võistlusala jõudis nii meestele kui ka naistele OM-programmi 1952. aastal ja on seal püsinud tänaseni. Esimesed kullad said Andrea Mead-Lawrence USA-st ning Stein Eriksen Norrast (päev hiljem), oma olümpiatiitlit on suutnud kaitsta vaid üks mees ja üks naine, mõlemad Itaaliast, mõlemad 1990. aastatel. Viimasel kolmel olümpial on nii meeste kui ka naiste seas stardis olnud ka Eesti sportlane, kõigi peale kokku on parimal juhul saavutatud 34. koht. Valitsevad Eesti meistrid 2016. aastast sel alal on Tõnis Luik (SK Nordiko) ja Lise Anette Vaher (Exsequor). Mis võistlusalast on jutt? (Õige spordiala 1 p)

13. Rio olümpia lõppes eestlaste jaoks edukamalt kui lätlastele, saime ju vähemalt pronksi(d). Leedukatel läks muidugi veel paremini, medaleid ja medalivõitjaid oli õige mitu. Selle taustal küsime, mis spordialal võitis Rio 2016 olümpiakulla Viktoria Žilinskaitė? Ta on ka 2009. aasta maailmameister. Leedu sportlastele on varemgi sellelt alalt kulda jagunud, olümpiavõitjaid on Aldona Česaitytė-Nenėnienė, Sigita Mažeikaitė-Strečen ja Valdemaras Novickis. Mis spordiala?

14. Kes on need kaks kergelt pahelise moega härrat Müncheni OM-i autasustamispuudiumi kõrgeimal astmel?
15. See 1983. aastal alguse saanud sportlik mõõduvõtt on oma praegusel kujul toimunud kahel eelmisel aastal, ellu on see aga kutsutud inimeste järjepidevaks sportima motiveerimiseks. Esimeste võitjate hulgas on meeste arvestuses Kaarel Schmidt, Paul Vaard ja Jüri Kull ning üldse on selles loetelus peale Viktor Guljajevi kõik puha eesti nimed. Meestest edukaim Rait Pallo on noppinud 6 võitu, naiste parim Ene Aigro suisa 9 esikohta (1985-2002). Möödunud aasta võitjad on Allar Soo ja Sille Puhu, varem on triumfeerinud ka Allan Oras, Raul Olle, Peep Koidu, Kaupo Sabre, Anu Taveter, Katrin Mauring, Reeda Tuula jt. Mida on nad kõik võitnud, mis sorti jõuproovist on jutt?

16. Selle ala juured ulatuvad 19. sajandisse ja nagu toona kombeks, harrastasid seda esialgu vaid mehed, tänaseks on sellest aga kujunenud tõsine võistlussport ka naistele. Ala juhib rohkem kui 100 riiki (ka Eestit) ühendav ROK-i tunnustusega organisatsioon ICU, selle Euroopa alaliit kannab nime ECU. Meistreid on selgitatud Eestiski, kuid rohkem populaarsust on kogutud Soomes, kuhu Mija Schrey ja Mika Pennanen (pildil) on viinud koguni MM-tiitli. Mingil eluhetkel on sellega tegelenud paljud, teiste seas näiteks Ronald Reagan, George W. Bush, Sandra Bullock ja Blake Lively. Ja veel: asjatundjate väitel on tegu äärmiselt vigastusohtliku alaga, mis põhjustavat ligi kolmandiku rasketest vigastustest naiste spordis. Mis ala see on?

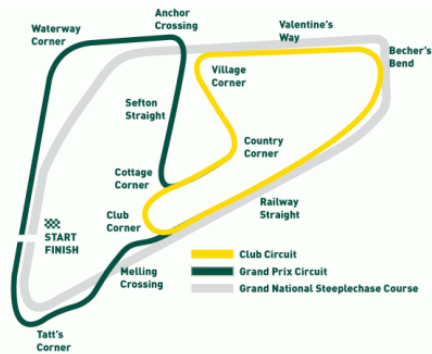
17. Pildil on Lausanne'is asuv Villa Mon-Repos', samanimelises pargis paiknev ajalooline häärber, kus on olnud nii Pierre de Coubertini elupaik kui ka Rahvusvahelise Olümpiakomitee peakorter (aastail 1922–1967). ROK kolis sealt küll välja, kuid olümpialiikumise toetamisega on hoone seotud tänagi, majutades alates 2001. aastast üht olulist ja üleilmselt tõhusat organit, mis alustas tegevust juba 1960. aastatel ja on tänase nime all tuntud alates 1971. aastast. Mis organ?

18. 2013. aastal ilmus raamat ühest tublist spordimehest (1935–2010), kes oli oma ala juures tegev üle 40 aasta, pälvis 1989. aastal teenelise treeneri aunime ning valiti hiljem omal spordialal 20. sajandi Eesti parimaks treeneriks. Ta on tulnud mängijana Eesti meistriks, olnud mitmete klubide ja (noorte)koondiste juhendajaid ning kuulunud Eesti Spordiajaloo Seltsi usinatesse ridadesse. Kellest jutt? (piisab ka raamatu pealkirjast)

19. 2009. aastal valmis Tom Hooperi lavastajakäe all film, mis jutustab legendaarse treeneri, Derby County meistritiitlini ning Nottingham Foresti rahvusvahelise eduni aidanud Brian Cloughi (1935–2004) loo. Seejuures keskendutakse raskeimale hetkele mehe karjääris, kui ta saab olla 44 päeva jooksul Leeds Unitedi peatreener ning seejärel vallandatakse, muuhulgas ilmselt tänu varasemale Leedsis suhtes tehtud kriitikale. Cloughi mängib filmis mainekas näitleja Michael Sheen (pildidel). Mis film?

20. Sel nädalal lõppesid järjekordsed taliuniversiaadi võistlused, kus Eesti kahjuks medalirõõmu ei tundnud. Võistlusi korraldanud linnal ja riigil on suured sporditraditsioonid. Edukamad ollakse suvel (nt Riost saadud 3 kulda jagunesid poksi, ujumise ja tõstmise vahel), kuid neil on olemas ka oma taliolümpiavõitja. Ja muide, universiaadilinn oli lähedal 2022. aasta taliolümpialinnaks saamisele, kuid kaotas otsustava hääletuse Pekingile. Mis linn? (Õige riik annab 1 punkti)

21. Merseyside'i linnkrahvkonnas üsna Liverpooli külje all asub võistluskompleks, kus toimunud nii ratsutajate kui ka vormelite võidukihutamisi ja tribüünidki on sätitud mõlema ala mugavaks vaatamiseks. Kõige enam tutvustab seda võistlusareeni maailmale muidugi iga-aastane hobuste takistussõit **Grand National**, kuid aastail 1955-1962 peeti sealsel kolmemiilisel trassil viiel korral ka vormel 1 Briti GP, mille võitjate leeris olid tõelised legendid Stirling Moss, Jack Brabham, Jim Clark ja Wolfgang von Trips. Ainus, kes sealsetel võistlustel kihutas nii hobuse seljas kui ka autoroolis, on hispaanlane Alfonso de Portago. Mis võistluspaik?

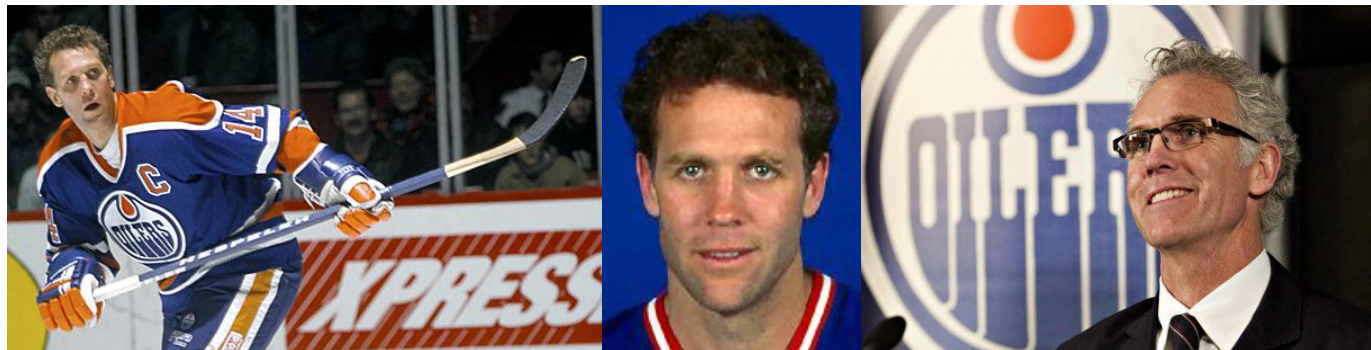
22. See 20-aastane nääpsuke neiu on tänavu võitnud **suusahüpetes** kuus MK-etappi (sama palju, kui kõik konkurendid kokku), juhhib võrdlemisi turvalise eduga sarja kokkuvõttes ning liigub juba neljanda MK-üldvõidu suunas. Täiskasvanute MM-võistlustelt on võitnud täiskomplekti medaleid, olümpial jäi esimesena ilma. Kes?

23. See legendaarne hispaanlane (s 1940) on üks vähestest, kes suutnud korvpalli Euroliigas triumfeerida nii mängija (1964, 1965, 1967, 1968) kui ka treenerina (1978, 1980). **Tegi ta seda mõlemal juhul Real Madridi eest, mille peatreeneriks oli ta aastail 1975-1989.** Üliedukas klubitreenerina (lisaks eelöeldule veel muidki eurovõite, samuti 10 Hispaania meistritiitlit), sai ta hiljem 8 aastat (1993-2001) olla Hispaania rahvaskoondise eesotsas, viies meeskonna 1999. aasta EM-finaali. 2008. aastal valiti ta ka 50 Euroliiga legendi hulka. Kes on see **vahva hüüdnimega** kossuhunt?

24. UCI ProTouri meeskondadesse kuulub teadagi kaks Eesti jalgratturit, ent täpselt samapalju, kaks Eesti ratturit sõidab ka tase madalamal, UCI Professional Continental Team sarja kuuluvates meeskondades. Üks neist, valitsev Eesti meister grupisõidus, kuulub Israel Cycling Academy meeskonda, teine, 2015. aasta Tour of Estonia üldvõitja aga Delko Marseille Provence meeskonda. Kes? (1 õige 1 punkt).

25. Selle spordiala rahvusvaheline alaliit asutati aastal 1913, oma praegust nime kannab see 1977. aastast alates ning peakorter asub Londonis. Liidu presidendiks on David Haggerty (USA), kes vahetas mõni aeg tagasi välja 16 aastat postil püsinud itaallase Francesco Ricci Bitti. Tegu on olümpiaalaga, millel on liikmesmaid üle 200. Olümpiaprogrammi kuulus see juba aastal 1896, valitsevatest olümpiavõitjatest üks on nt Jack Sock; ta oli ka ainus, kellel õnnestus Rios võita kaks olümpiamedalit. Mis spordiala?

26. Ta tegi liigas mängijana kaasa 17 hooaega (Bruins, Oilers, Rangers, Flyers, Blues), sai kirja 1286 mängu, lõi 233 väravat, andis 305 söötu, võitis 4 korral Stanley karika, tegutses treenerina (2000-2009, Oilers) ja on tänaseks tõusnud Edmonton Oilersi asepresidendiks. Kuid kõigest sellest ei oleks piisanud, et muuta see Wayne Gretzky, Jari Kurri, Mark Messieri jt ässade kunagine meeskonnakaaslane küsimisväärses, kui ta poleks ajalukku läinud kui viimane mängija NHL-is, kes ei kandnud kiivrit. Kes?

27. Pärast Sotši pettusemänge on Vene sportlastele osaks saanud mitmeid häbistavaid skandaale, kus üheks märksõnaks ikka keelatud võtted ja ained. Nende hulgas, kelle nimed dopinguprogrammis esile kerkisid, olid ka kaks Aleksandrit – Zubkov ja Tretjakov. Kui peaks tõeks osutuma, et nende Punasel Lagedal Sanki keskuses võidetud kuldmedalid tagasi küsitakse, siis on praegustel hõbedaomanikel suur šanss ise kullale tõusta. Nii ootabki ühes riigis oma saatust lausa viis potentsiaalset olümpiavõitjat. Mis riigi sportlased?

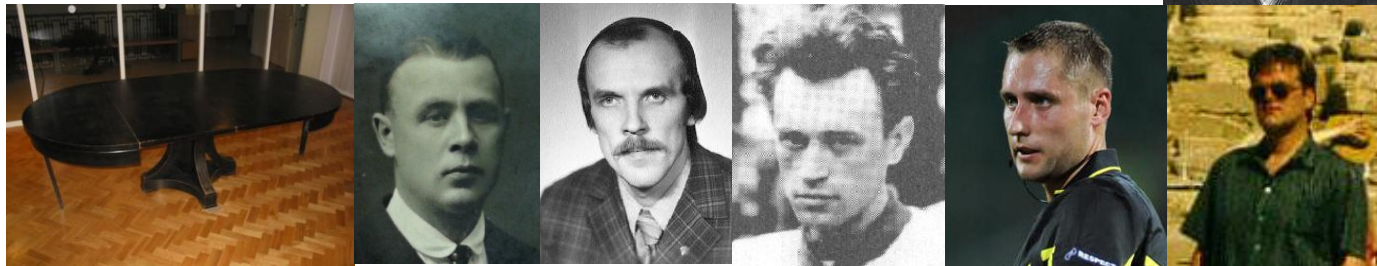
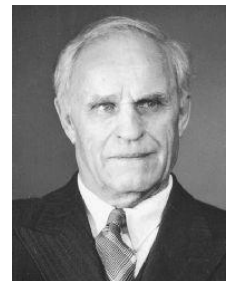
28. Pildil olev noormees oli mullu lähedal üsna haruldasele saavutusele – võita meeste jalgpallis nii MM- kui ka olümpiakuld. Esimese neist teenis tollane Freiburgi mängija 2014. aastal, ise minutikski platsile saamata, ent viimasil olümpial oli nüüdseks Dortmundi Borussia eest mängiv kaitsja juba põhivõistluses ning lõi ka kaks väravat. Kes?

29. Pildil oleva teeneka suusamehe peamiseks individuaalsetuseks tiitlivõistlustel jäi 25. koht 2001. aasta Lahti MM-i 30 km sõidus, kus maailmameistriks krooniti Andrus Veerpalu. Nüüdseks on temast saanud Leedu laskesuusakoondise peatreener ja tal on olemas võimalus tänaste hoolealustega oma kunagised isiklikud tulemused üle lüüa. Kellest jutt?

30. Nüüd, mil 2013. aasta NBA drafti avavaliku Anthony Bennetti eneseotsingud jätkuvad Fenerbache'i klubis, on paslik küsida ka üht teist, 2006. aasta drafti avavalikut, kes samuti Euroopas leiba teenib. Erinevalt Bennettist on küsitaval aga ette näidata enam-vähem korralik NBA karjäär. Avahooajal kollanokkade All-Starsi valitud mängija esindas kümne aasta jooksul nii Toronto, New Yorgi kui ka Brooklyn klubi, tema keskmisteks jäid 14,3 punkti ning 4,6 lauapalli mängus. Saatuslikuks osutus talle kolm aastat tagasi saadud reievigastus, millest ta täielikult ei taastunudki ning kuna talle unelmateliigas selle hooaja hakul enam lepingut ei pakutud, liitus küsitav Euroliigas mängiva Baskonia klubiga. Kes?

31. Näete ülemisel parempoolsel pildil üht kunagist Eesti sporditegelast (1903-1994), kergejõustiku ja jalgpalli omaaegset tippametnikku, SS Tervise asutajaliiget, Kalevi auliiget ja muidu teenekat spordile pühendunud inimest. Aastail 1932-40 kuulus ta kergejõustiku- ja jalgpalliliidu juhatusse, aastatel 1946-56 oli kergejõustikusektsiooni presiidiumi liige ja aseesimees. Just tema poolt spordimuuseumile annetatud musta ovaallaua taga sündiski suurem osa tänasest mälumängukomplektist. Selle mehe nime leidmist võiks mõnel moel hõlbustada ka allpool esitatud üsna meeletu pildirida... Kes?

32. Rios võistelnud sportlaste seas püüdsid kindlasti pilku ka Anna Vološina ja Linda Cerruti. Rio eel tulid mõlemad toime omamoodi vägitükiga, kui võitsid maikuisel EM-il Londonis viie päevaga 7 medalit – Vološina ühe kulla ja kuus hõbedat ning Cerruti ühe hõbedat ja kuus pronksi. 25-aastane ukrainlanna ongi veidi nooremast itaallannast seni edukam olnud, suurvõistluste (peamiselt just EM-i) medaleid korjab ta juba 2010. aastast, MM-idelt on tal kaukas neli pronksi. Ta oli veidi edukam ka olümpial, kuid tühjade pihkudega jäid ometigi mõlemad. Vološina oli kahel korral 4. (pronksid näpsati nina eest napilt Jaapanisse); Cerruti saavutas 5. ja 6. koha, kusjuures medalirõõmu jagus Rio de Janeiro sel alal üldse kolmele riigile (lisaks Jaapanile ka Venemaale ja Hiinale). Mis võistlusalast on jutt?

33. Härra pildilt teenis sel suvel kõigest mõne nädalaga 29,2 miljonit naelsterlingit ehk 34,8 miljonit eurot. Itaalias sündinud Hollandi kodakondsusest agendile tõid nimelt hiigelsuure sissetuleku tema hoolealuste Paul Pogba, Henrik Mkhitaryani ning Zlatan Ibrahimoviči üleminekud. Ainuüksi Paul Pogba pealt teenis nooruses veidi ka jalkat mänginud, kuid seejärel juurat õppima asunud, seitset keelt kõnelev agent 25 miljonit eurot, millest 9 kulutas ta Al Caponele kuulunud villa ostmiseks. Kes?

34. Vahelduseks üks numbriküsimus. Meid huvitav number on kantud näiteks hiljuti oma viienda Super Bowl'i võitnud New England Patriotsi mängujuht Tom Brady särgile, selle numbri all sõitis Ayrton Senna Lotuse eest ja ühe hooaja ka McLaren'i meeskonnas, seda kandis John Stockton – ja vaid ühel õhtul, aastal 1990, kui tema õige särk kuhugi kadunud oli, pidi selle numbri all Orlando Magicu karistamiseks väljakule jooksma ka Michael Jordan. Mis numbrist jutt?

35. Hokiliigas NHL on II maailmasõja järel olnud vaid üks linn, kus on loodud kaks klubi, mis hiljem mõlemad mujale ära kolinud (näete ka nende logosid). Esimene neist eksisteeris selles linnas aastatel 1972-1980 ning kannab nüüd kolimisejärgset nime Calgary Flames, teine aga tegutses küsitavas linnas 1999-2011 ning seda klubi me tunneme tänasel päeval Winnipeg Jetsi nime all. Ülejäänud kolme suure profiliiga võistkonnad ning WNBA naiskond Dream on ses linnas aga olemas. Just selle linna spordisõpru jääb ilmselt kõige enam painama Tom Brady korraldatud ime... Kokkupuuteid spordiga leiaks veelgi. Mis linn?

36. Eesootava Lahti MM-i eel tasub veelkord meenutada eelmist Lahtis toimunud põhja suusaalade MM-i, kus 30 km klassikadistantsil edestas Andrus Veerpalu vaid 0,2 sekundiga Frode Estilit. Kes jäi aga tolles mälestusväärses sõidus kolmandaks? See mees võitis aasta hiljem Salt Lake City taliolümpial 50 km klassikas kulla. Vihjeks, et sama perekonnanime kandis ka jalgpallikohtunik, kes 2006. aasta MM-il 1/8 finaalis Portugal-Holland jagas välja suurturniiri rekordilised 16 kollast ning 4 punast kaarti. Mis perenimi?
37. Lätlased võivad rõõmustada. Üks nende mees teeb suuri tegusid profipoksi maailmas, hoides I raskekaalus (*cruiserweight*, 90,7 kg) mitut tiitlit ning olles muuhulgas IBA versiooni maailmameister. Küsitav on vendade Klitškode sage sparringpartner ja varasem kikkpoksi Euroopa meister, profina on ta pidanud 21 matši ning võitnud need kõik (viimati alistas oktoobris inglase Simon Vallily), seejuures neist 18 nokaudiga. Aprilli alul ootab teda ees kohtumine sakslase Marco Huckiga, mis peaks võitjale juurde tooma WBC versiooni meistrivöö. Kes on see mees, kes tunnistati 2014. aastal aasta eurooplaseks Lätis?

38. See kunagine Eesti sporditipp lahkus meie hulgast täpselt oma 70. sünnipäeval (12.10.1899-12.10.1969). Olnud enne sõda arvukate tiitlimedalite ja rekordite omanik, peitis ta oma auhinnad segastel 1940. aastatel uue võimu eest ära, kaevates need kusagil Viru-Nigula kandis maasse. Uuesti ilmusid auhinnad päevavalgele alles aastaid hiljem ja on nüüd osalt spordimuuseumis, ehkki nii mõndagi võib tänini maasse kaevatuna leidmist oodata. Tänapäeval korraldab Kaitseliit selle kunagise legendi, ametilt elukutselise sõjaväelase auks ka tema mälestusvõistlusi. Kellest jutt?

39. Oma esimese olümpiakulla pidi pildil nähtav ohvitser Henri Julius Reverony Saint Cyr (1902-1979) tagastama, sest nende võistkonna tulemus tühistati FEI nõudmisel üsnagi veidral põhjusel umbes aasta pärast mängu. Hiljem võitis ta olümpiamängudel siiski kokku neli kulda, kusjuures esimese kahe võitmiseks pidi ta sõitma naaberriiki, neli aastat hiljem kaitses tiitleid aga oma kodumaal. Mõlemal olümpial võitis ta ühe mainitud kuldadest osaliselt halvatud taanlanna ees. Mis riigi ja mis ala sportlane ta oli? NB! Kaheosaline küsimus!

40. Enne oma esimest F1 etapivõitu oli ta poodiumil käinud juba 15 korda ("hullemat" tulemust pole ses arvestuses ette näidata kellelgi). Üldse kogus ta 4 etapivõitu, korjates need kõik ühel hooajal (1999. aastal). Tema toonane võimalik MM-tiitel läks ilmselt kaduma Euroopa GP-l, kus mehaanikud suutsid esialgu leida vaid kolm sobivat rehvi, boksipeatus venis ligi 50-sekundiliseks ja nii lõpetaski ta sõidu napilt 7. kohal ning ilma punktideta. Enne viimast etappi oli ta ometi veel sarjas liidrikohal, ent kaotas lõpuks tiitlit kaitsnud mehele 2 punktiga. Tõsi, meeskondlikus arvestuses ta sel aastal Ferrariga siiski esikoha sai, ent edasi talle lepingut ei pakutud ja nii maandus ta oma viimaseks kolmeks F1-aastaks Jaguari rooli taha. Kellest on jutt?

41. Selle võrdlemisi elujõulise ettevõtte toodangut kasutasid pikki aastaid meie pallimängijad (ja olude sunnil ka teiste alade tegijad) nii kehalise kasvatuses tundides, Eesti meistrivõistlustel kui ka üleliidulisel areenil. 1924. aastal alustati kummist kontsaplekide tootmisega, kuid kvaliteedile panustades haare ja sortiment järk-järgult laienesid. Sõjajärgsel ajal pidi tootmise ümber kohandama vähenõudlikule Nõukogude turule, kvantiteet sai kvaliteedist olulisemaks ning ehkki 1970. aastatel vihtusid 700 töölise hoolega tööd teha, nende oskustest enam saavutus- ja tipp sportlastele ei piisanud. Hiljem, turumajanduse tingimustes, end kehtestada ei õnnestunud ning 1998. aastal lõpetas küsitav ettevõtte tegevuse. Sama nime kandis ka 2000. aastal Eesti parimaks valitud treener. Näete ka logo, millelt tekst on eemaldatud. Mis nimi või ettevõtte?

42. Küsitav (1923-2015) kuulub nende hulka, kelle rahvusvahelise spordikarjääri purustas II maailmasõda, mistõttu sai see 40-kordne Prantsuse ujumismeister sportlasena olümpial osaleda vaid korra, aastal 1948 (piirdus poolfinaaliga). Spordiametnikuna seevastu viibis ta suurvõistlustel hoopis tihedamalt, kuna töötas pikalt Rahvusvahelise Olümpiakomitee süsteemis. Aastail 1971-1985 oli ta koguni ROK-i direktori ametis, kandes toona ka „spordimaailma võimsaima naisterahva“ tiitlit. Kes?

43. Vaid paar Põhja-Ameerika suurte profiliigade (NHL, NBA, MLB, NFL) klubidest on nime saanud realselt elanud inimese järgi. See au kuulub ka pildil olevale kütile ning show-mehele W. F. Codyle, kelle hüüdnime järgi nimetatud NFL-i klubil on seljataga kaks kurba seeriat – aastail 1991-94 oldi kaotajaks tiitliheitluses, lisaks on tegemist ainsa klubiga nelja profiliiga peale, mis pole sel aastatuhandel veel *play-off*i jõudnud. Otsitava nime leidmisel tuleb kasuks filmikunsti tundmine, sest sama hüüdnime kandis ka Ted Levine'i kehastatud sarimõrvar filmis „Voonakese vaikimine“. Mis nimi? (Sobib nii kuulsat küti kui ka klubi nimi).

44. 2014. aasta märtsis nägi Tartu korvpallipublik teda Szolnoki Olaj särki kandmas, aasta hiljem krooniti ta aga Golden State Warriorsi liikmena juba NBA meistriks. Hetkel kuulub küsitav New York Knicksi koosseisu, tema samas liigas mängiv noorem vend esindab aga New Orleans Pelicansi klubi. Kes?

45. Koht: Pariis; aeg: 6. juuni 1971; üritus: toimus 70. korda; osalised: Françoise Dürr, Jean-Claude Barclay, Winnie Shaw ja Kes veel? Muude saavutuste kõrval on see isik ka Gruusia teeneline treener.

46. Ujuja pildil on just võitnud Rio mängude kulla 100m rinnuliujumises ning uuendanud maailmarekordit, mille ta ise kõigest päev varem eelujumises püstitas. Selle võiduga sai temast läbi aegade esimene sportlane, kes on ühe ujumisdistsipliini valitsev olümpiavõitja, maailmameister, Euroopa meister ning Briti Ühenduse mängude võitja. Aastail 2014-2016 on küsitav valitud Euroopa parimaks meesujujaks, aastal 2015 valiti ta aga ka maailma parimaks. Kes on see Ühendkuningriigi sportlane?

47. Eesti jalgpallis on ikka leidunud heal rahvusvahelisel tasemel keskkaitsejaid. Küsime üht neist, 1938. aastal Tallinnas sündinud meest, kes kerkis juba 18-aastaselt Eesti NSV koondisse, mängis üleliidulisel areenil Tallinna Dinamo eest ning liikus sealt edasi kuulsa Lev Jašini tiimikaaslaseks Moskva Dinamosse (keskmisel pildil). Tuli 1963. aastal NSV Liidu meistriks, võitis NSV Liidu karika, kuulus mitut puhku NSV Liidu koondisse (mänginud ka Pele vastu, vt pilt), elab koos eestlannast kaasaga tänini Moskvast. Kes?
48. Selle spordimehe (sündinud 1989) treeneriks on tema isa ja siiaamaani näib kõik toimivat: aastail 2008-2016 sai kokku võidetud täpselt 20 EM-, MM- ja OM-kulda, lisaks veel 5 talvist MK-üldvõitu... Pole paha! Kui hakkate tema nime nuputama, heitke pilk ka juurde lisatud lasteraamatute, -juttude ja -filmide kogumikule, sellest on ehk abi. Kes on see Saksamaa spordimees?

49. Pildil olevad vennad on Simple Sessioni peakorraldajad, keda seovad spordimänguga mõistagi ka erinevad trennid, kuhu neid omal ajal vedas nende spordi(aja)kirjanikuna tuntud isa, 1975. aasta Eesti meister korvpallis, kes asus algselt koos poistega siin samal pildil. Et aga isa nägu küsimuse mõttetuks muudaks, tuli ta paraku pildilt välja lõigata. Niisiis – kuidas on isa ja poegade ühine perekonnanimi?
50. 2006. aasta talimängudele Torinos läks see USA meeskiiruisutaja ambitsioonika plaaniga korrata Eric Heideni saavutust ja Heiden, tegutsedes võistkonna arstina, tuli plaanile ka ise appi. Esimesel distantsil (5000m) kulgeski kõik soovilt ning ta pälvis kindla esikoha, ent järgnenud meeskonnavõistluses saabus tagasilöökk, kui küsitav otsustas eelringides puhata ja tiim juba veerandfinaalis Itaaliale kaotades auti lendas. Pisut lohutust andsid siiski järgnevatelt distantsidelt saadud kaks kahvatumat medalit. Vancouveri olümpial pääses ta koondisse neljal distantsil, tasuks hõbe meeskonnasõidus ning pronks 1000m distantsil. Kes?

51. Saksa jalgpallilugu teab vaid ühte klubi, mis pärast meistriks tulekut järgmisel hooajal Bundesligast välja pudenes. Selle meeskonna viis 1968. aastal klubi ajaloo üheksanda – ja seni viimase – (Lääne-)Saksa tiitlini ning kohe seejärel ka allakäigutrepile mees nimega Merkel. Loo teeb pikantseks tõik, et 1969. aasta kevadel kohtusid viimastes voorudes mitu tabeli lõpuosa meeskonda omavahel ja küsitava klubi kollkipper saanud eksimuste eest meelehead... Viimase kümne aasta tulemustest väärivad esile tõstmist 2007. aasta karikavõit ning 2011. aasta 6. koht. Käesoleva hooaja eel oldi lähedal 1. Bundesligasse tõusule, kuid üleminekut otsustanud mängudes jäädi alla 1:2 Frankfurti Eintrachtile. Nimekamatest mängijatest on küsitava klubi vormi kandnud Stefan Reuter, Andreas Köpke, Max Morlock, Dieter Eckstein, Stefan Kießling... Mis klubi?
52. Sadulsepa õpilasena Mexico Citys töömeheteed alustanud Cleto Reyes (1920-1999) oli üks neid, kes pani aluse selle spordiala varustuse tootmisele Mehhikos. Cletoga koos ja tema jälgedes tuli teisigi: näiteks Cleto poolvenna Carlos Reyese ettevõtte Seyer (tagurpidi Reyes), aga ka Casanova, Palomares, Morales, Grant jne. Muidugi ei saaks tegijaid olla nii palju, kui see mehhiko stiilis tootevalik ei kuuluks omal alal maailma tippu, tegu on Mehhikos ülipopulaarse alaga ning mitmed mehhiklased on saavutanud ka rahvusvahelist kuulsust (Salvador Sanchez, Ricardo Lopez, Jose Napoles, Pipino Cuevas, Sugar Ramos, Carlos Palomino jt). Mis spordialast jutt?

53. Pildil on Rio 2016 mängude kuld ja hõbe kergejõustikus, USA tõkkejooksjad, kes tegid suurte tiitlivõistluste debüüdi ühiselt 2013. aastal Moskvast. Hilisemale Rio olümpiavõitjale (pildil vasakul) lõppes reis Venemaale hõbedaga, teine pildilolijaist on kahel korral tundnud kullarõõmu sise-MM-idel (2014, 2016). Maailma kõigi aegade esikümnesse ei kuulu neist kumbki, kuid nende nimed on niipalju tuntud, et kui tunnete üht pildilolijat, ei tohiks olla raske välja mõelda ka teist. Mis siis on nende nimed? (Üks õige = 1punkt)

54. Pildil olev sõiduvahend esindab väarikat firmat, mille tsiklid domineerisid aastakümneid mootorrataste ringrajasõidu MM-i külgorvide klassis. Aastatel 1954-1974 anti MM-i võit ära vaid kahel korral, edukamad sõitjad olid sel perioodil sakslased Klaus Enders-Ralf Engelhardt 6 tiitliga. Küsitav firma on motikaid tootnud alates 1921. aastast, populaarsed on olnud K-seeria, R-seeria jt, spordiradadel lüüakse täna kaasa nt Superbike MM-sarjas, kus algaval hooajal sõidavad selle firma ratastel Jordi Torres ja Markus Reiterberger. Mis firma?

55. Selle saavutusega on hakkama saanud kaheksa naistennisisti kokku üheksal korral. Esmakordselt sai sellega hakkama Arantxa Sanchez-Vicario (1998, Sydney), hiljem on seda suutnud Steffi Graf (1999, Sydney), Martina Hingis (2001, Australian Open), Kim Clijsters (2002, WTA finaali ning 2009, US Open), Lindsay Davenport (2004, Los Angeles), Justine Henin (2007, US Open), Jelena Jankovic (2010, Rooma) ning viimati Karolina Pliskova (US Open, 2016). Millega on tegemist? Ka tänavustel Austraalia lahtistel sai seda üritada 12 naist, ent kõigi katsed ebaõnnestusid täielikult.

56. Oma sportlaskarjääri lõpetas ta just sel moel Mozartina mäest laskudes, tuntust kogus aga olümpiavõitjana aastast 2002 (kiirlaskumine) ja – mis ehk tähtsamgi – kahekordse võitjana (1997, 2000) kuulsal Kitzbüheli rajal. Kokku 9 MK-etapivõitu teeninud suusahundile kuulub ka Kitzbüheli nn Streifi raja rekord. Kes?

57. See **Hollandi** rattasõitja on väga hea eraldistartide spetsialist, kuid sõidab väga hästi ka mägesid. 2015. aasta Vueltal läks ta veel eelviimasel etapil starti liidrina, kuid siis kustus, kaotas 4 minutit ja vajus kokkuvõttes kuuendaks. Viimase kahe aasta jooksul on ta etapivõiduni jõudnud kõigil kolmel suuratuuril, lisaks Vueltale kandis liidrisärki ka möödunud aasta Giro d'Italia kuuel etapil. Eraldistardist sõitjades on ta võitnud MM-pronksi (2014) ning Rio olümpiahõbeda, kaotades Cancellarale ja edestades Froome'i. Kes?

58. Kes nii Eesti (NSV) kui ka NSV Liidu kergejõustikumeistriks tulnud sportlastest jõudis kõige esimesena olümpiakulla võiduni? Uhkeid **aurahasid** on küsitaval isikol muidki, nt kolm EM-kulda. Niisiis - kes?

59. 2006. aasta epee MM-i individuaalvõistlused Torinos kippusid meie omadele viltu minema. **Kaaberma jäi pidama 64 hulgas, Novosjolov 32 hulgas.** Üks meie mees, **ametilt jurist**, aga aina võitis ja võitis, kuni serveeriski suurüllatuse, võites lõpuks pronksmedali. See ongi jäänud Margus Pärna õpilase karjääri tähtsaimaks saavutuseks, 1998. aastal napsas ta individuaalse juunioride EM-pronksi, 2009. aasta EM-il oli individuaalselt 12., 2014. aastal tuli EM-meeskonnavõistluses 5. kohale ning on kõigele lisaks 2-kordne individuaalne Eesti meister. Kes?

60. Näete fotodel NMKÜ hallatud laagrit looduskauni Paukjärve kaldal, 18 km kaugusel Aegviidust. Sportlik laager alustas tegevust 1931. aastal, seal asusid elutared, ambulants, puhkekodu, täieliku sisustusega köök ja söökla, saun, käsitööhoone, ladu, hüppetorniga ujula, elamu laagrijuhile, külalistemaja, jääkelder, kaev, spordiväljakud, lõkketule tribüün ja paadisild – ehk kokkuvõttes olevat tegu olnud esimese lõpuni väljaehitatud noortelaagri kompleksiga Eestis ja Baltikumis. Laager mahutas 150 külalist ja 30 töötajat, pikaaegseks laagrijuhiks oli Eesti korvpalli teerajaja ja ülikooli õppejõud Herbert „Vana“ Niiler. 1941. aastal sai sellest aga esimene pioneerilaager Eestis, mis tegutses kuni aastani 1953. Mis laager?

VASTUSED:

1.	1995	RM
2.	Calvin Smith, Sr ja Jr	KV
3.	Stina Nilsson, Rootsi	RM
4.	Aerutamine, kanuusport	RM
5.	Reklaamkirjad auto kerel (esimesena ilmusid sinna Gold Leaf sigarettide reklaamid)	UP
6.	Aleksei Saks (iluuisutamise paarissõitja koos Diana Rennikuga)	RM
7.	Haiti	KV
8.	Katusha, Katjuša (Katusha – Alpecin; Rein Taaramäe klubi)	RM
9.	Tempest	KV
10.	Amsterdam 1928	KV
11.	Steve McQueen	KV
12.	Suurslaalom, mäesuusatamine (topeltvõitjad Itaaliast olid Alberto Tomba ja Deborah Compagnoni)	RM
13.	Käsipall (medalid tulevad talle Venemaa naiskonna koosseisus)	RM
14.	Vincent Matthews ja Wayne Collett (1972. aasta Müncheni OM-kuld ja –hõbe meeste 400 m jooksus, kes „käitusid halvasti“ autasutseremoonial ning saadeti karistuseks olümpialt minema, võttes sellega USA meeskonnalt võimaluse teatejooksus võitu üritada, sest varujooksjaid enam ei olnud)	RM
15.	Tartu Maratoni mitmiküritus (praegu Tartu Maratoni Kuubik, varem ka Kolmiküritus, Neliküritus)	RM
16.	Ergutustants (cheerleading)	KV
17.	Olümpiasolidaarsus (Olympic Solidarity)	KV
18.	Enno Karrisoo (raamat kannab nime „Karka“)	KV
19.	“The Damned United”	KV
20.	Almaty	KV
21.	Aintree	RM
22.	Sara Takanashi (Jaapani suusahüppaja)	RM
23.	Manuel “Lolo” Sainz	KV
24.	Mihkel Räim, Martin Laas	PN
25.	Tennis, ITF	RM
26.	Craig MacTavish	KV
27.	Läti (hõbemedalid võideti neljabobide sõidus ja meeste skeletonis)	RM
28.	Matthias Ginter	PN
29.	Meelis Aasmäe	KV
30.	Andrea Bargnani (Itaalia)	PN

31. Elmar-Vilhelm-Erich Männik (vihjepiltidel on Tõnu Lepik, Hugo Kuusik, Kalju Tammik, Hannes Kaasik ja Peep Vahtrik)	SR
32. Kujundujumine, sünkroonujumine	RM
33. Mino Raiola	PN
34. 12	UP
35. Atlanta (Atlanta Flames, Atlanta Trashers)	UP
36. Mihhail Ivanov	UP
37. Mairis Briedis	KV
38. Gustav Lokotar (maailmameister laskmises)	KV
39. Rootsi ratsasportlane	RM
40. Eddie Irvine	RM
41. Põhjala (Eesti Kummitööstus Põhjala)	RM
42. Monique Berlioux	KV
43. Buffalo Bill (NFL-i klubi kannab nime Buffalo Bills)	PN
44. Justin Holiday (tema noorem vend on Jrue Holiday)	KV
45. Toomas Leius (Prantsusmaa lahtiste tennisemeistrivõistluste segapaarismängu finaalis osalejad)	RM
46. Adam Peaty (Suurbritannia)	PN
47. Georgi Rjabov	KV
48. Felix Loch, kelgusportlane (kogumiku pealkiri on: "Briefe von Felix: Das Ungeheuer vom Loch Ness")	RM
49. Kalmre (Risto, Mario, Vahur)	PN
50. Chad Hedrick (USA)	PN
51. 1. FC Nürnberg (võidukas treener kandis nime Max Merkel)	RM
52. Poks (need on kõik tuntud poksikinnaste tootjad)	KV
53. Muhammad ja Ali (USA). Dalilah Muhammad on OM-kuld 400 m tõkkejooksus, Nia Ali aga OM-hõbe 100 m tõkkejooksus	RM
54. BMW	KV
55. Nad kõik on ühe turniiri jooksul suutnud alistada nii Serena kui ka Venus Williamsi	PN
56. Fritz Strobl (Austria)	PN
57. Tom Dumoulin	RM
58. Johannes Kotkas	RM
59. Sven Järve	KV
60. Koitjärve	SR